

Sint-Maarten

10 – 11 november

Herinnering uit de vijftiger jaren 20^e eeuw

Weken van tevoren kwam in onze vriendengroep iemand met de vraag: *“Kumsse nao sjoel ouch tobbe?”* Een hele groep kinderen uit een buurt kwam bij elkaar om de huizen langs te gaan en snoei- en sprokkelhout te verzamelen. Met fietsenkarretjes of te voet de takken achter je voorttrekkend, sleepten we de verzameling naar een stukje land, dat door een boer hiervoor elk jaar beschikbaar werd gesteld. Vooral op de woensdagmiddagen was het een drukte met het verzamelen van hout en takken.

(De oude beek met struikgewas en berkenbomen ©)

De hoop groeide en groeide en bijzonder trots waren we op onze *“Sintmerte”*: hij was hoger dan die van de jeugd van de naburige buurt. Op enige afstand in de *“Pilkes”* zagen we over de kale velden hun troshoop groeien. Om hen jaloers te maken stak een van de jongens een lange tak met de bladeren er nog aan, rechtop boven op de top. Net alsof we wilden aangeven: *“En zoe hoeëg wèrd dae van os!”*

We keken op tegen de grote jongens. Wat vonden wij ze sterk. Vlakbij lag het *“Aod knaal”*, waar weelderig struikgewas en eiken- en berkenbomen groeiden. Een van hen had van thuis een *“hieëp”* meegenomen, een kleine handbijn, waarmee in het *“Aod knaal”* takken van bomen gekapt werden. De jongeren liepen heen en weer, onderwijl de takken naar de hoop slepend.

Zoals hierboven verteld, maakte je een troshoop met de jeugd uit je buurt. In Beringe stonden meerdere troshopen. Op de avond van het feest zo rond een uur of half zeven, zag je tegen de donkere lucht de weerschijn van de vuren. *“Kiek dao, dae van de Grooze bort auch al ...”* Of: *“Wauw, dae van de Graashook, dae kènsse van wied zeen ..., die zulle wel unne groeëte hebbe ...!”*

In onderstaande artikelen worden enkele gebruiken van vroeger uitgelegd.

Uit: Limburgs Dagblad 10-11-1956

Vogels: *Sint-Maarten heeft allerlei vreemde elementen van oude feesten tot zich getrokken. Daar is bijvoorbeeld het ‘veugelke’ in de liedjes van het feest. Dit vogeltje zou de specht zijn uit oude heidense riten. Men noemt de specht in het Latijn: “Marti Avis”, de vogel van Mars, de oorlogsgod. Er was al spoedig verwarring over die naam en men maakte ervan “Martini Avis”, de vogel van Sint maarten. Daarvandaan het ‘veugelke’ in de volksliedjes.*

Heidens: *In oorsprong was het feest een seizoensfeest. De heidenen dankten Wodan en de goden voor de oogst en het fruit van de herfst. De vuren werden aangestoken voor de doden. In christelijke tijden bleef het dankfeest voor de herfstoogst bestaan en in de vroege middeleeuwen was Sint Martinus zulk een populair heilige en zijn feest viel zó gelukkig samen met het einde van het seizoen, dat het heidense feest zonder de minste moeite in een christelijke sfeer werd gebracht. En vooral landbouwgebieden ontwikkelden een folklore die eeuwen stand zou houden.*

Jeugd *“Zeker is dat het feest van Sint-Maarten ook het feest van de goedheid is geweest. Zoals de boeren vroeger op de kermissen de kinderen en de armen appels, peren en ‘uëft’ (gedroogd fruit) gaven, zo trachten vele mensen heden ten dage van het St. Maartensfeest vooral een kinderfeest te maken, waarop de kleinen heerlijk mogen bedelen om goede gaven en waarop de grote jongens ‘n avond lang met vuur mogen spelen. Maar hoe het allemaal ook zij; er wordt morgen en vandaag weer Sinter Merten gevierd in Limburg.*